

VANDET

Kildernes By - Roskilde

Vandet er en forudsætning for Roskildes placering og udvikling.

Geologi

Den geologiske baggrund for Roskildes kilder er den såkaldte Hedelandgrusformation, der ligger syd og sydvest for byen. Det er et højtliggende grundvandsmagasin, som har sit overløb i Roskildes mange kildespring. I 1800-tallet blev der i alt registreret 24 kilder og brønde i Roskilde.

Lokaliseringsfaktor

Vandet er en afgørende lokaliseringsfaktor. Roskildes beliggenhed er også betinget af andre faktorer, men det har været afgørende for valget af stedet, at der var vedvarende og rigelig ferskvandstilførsel gennem de mange kilder.

Vandmøller

Vandmøller i Danmark kendes senest fra 1100-tallet. I Roskilde er der ved udgangen af det 13. århundrede nævnt seks vandmøller. Gennem middelalder og nyere tid spiller vandmøllerne en afgørende rolle for Roskildes erhvervsudvikling. Først i midten af 1800-tallet afløses vandkraften af vind- og dampkraft.

Helligkilder

Nogle kilder blev tillagt helbredende egenskaber. Det gælder Helligkors, Skt. Ib og Skt. Hans kilde. På særlige dage, og her blev især Valborgaften og Skt. Hans aften anset for vigtige, kunne besøg/overnatning ved kilden og indtagelse af kildens vand ifølge folkeviddet betyde helbredelse af sygdomme.

PROJEKTER

Vandets betydning for Roskildes etablering, udvikling og trivsel skal igen synliggøres i byen, og vandet skal igen være en let tilgængelig ressource ved byens mange kilder.

I projektet "Kildernes By – Roskilde" vil vi:

Formidle vandets betydning

I projektets omfattende formidlingsindsats vil vandet være et vigtigt fokus, herunder især vandets betydning for bygrundlæggelser generelt og for Roskildes udvikling specifikt, samt vandet som ressource og den bæredygtige udnyttelse af vandressourcen historisk, nu og i fremtiden. En årlig 'Vandets Dag' skal samle lokale og besøgende omkring aktiviteter og formidling, hvor fokus er på alle facetter af vand som bæredygtig ressource.

Se faktaarket om formidling for flere detaljer.

Etablere vandposter i samarbejde med kunstner og landskabsarkitekt

Ved at etablere vandposter ved alle otte nuværende kildemonumenter, skal det igen være muligt at tanke rent drikkevand ved byens kilder. En kunstner skal være med til at skabe vandposten som en nutidig fortolkning, der kan sætte fokus på det offentlige drikkevand i byen – en forbindelse på tværs af tid og rum. Vandposten udformes som et æstetisk, sanseligt, stedspecifikt og unikt landemærke.